

જિલ્લા પંચાયત શિક્ષણ સમિતિ, અમદાવાદ

‘ એનિક શાંદે મંજુખા ’

“ચાલો, વિવિધ શાબ્દોને ચાર ભાષામાં જાણીએ”

(સંસ્કૃત, હિન્દી, ગુજરાતી, અંગ્રેજી)
(ધોરણ-૬, ૭ અને ૮)

-: લેખન :-
કલ્યાણાલેન વી. ભહ
આ. શિ.
કન્યા શાળા, સરખેજ
અમદાવાદ

-: સંપાદક :-
(૧) નિકુંજકુમાર પટેલ
તાલુકા પ્રા. શિક્ષણાધિકારી, સીટી
(૨) પ્રીતિલેન પટેલ
બી. આર. સી. કો. ઓર્ડિનેટર, સીટી

-: માર્ગદર્શક :-
ડૉ. એમ. એન. પટેલ
જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારી
અને જિલ્લા પ્રાઇકેટ કો. ઓર્ડિનેટર
જિલ્લા પંચાયત, અમદાવાદ

વિષય સંયોજન : સંસ્કૃત

નિકુંજકુમાર પટેલ

તાલુકા પ્રા. શિક્ષણાધિકારી, સીટી

ઉમેશકુમાર અવસ્થી

આ. શિ. નહેરનગર પ્રા. શાળા

વિષય સંયોજન : હિન્દી

વસુંધરા એન. પ્રજાપતિ

સી. આર. સી. કો. ઓર્ડિનેટર, નિર્ણયનગર

નરેન્દ્રકુર રત્નપાલ

આ. શિ. નવાનરોડા હિન્દી પ્રા. શાળા

હેમાબેન મંગાલાણી

આ. શિ. નવાનરોડા હિન્દી પ્રા. શાળા

વિષય સંયોજન : ગુજરાતી

પ્રીતિબેન પટેલ

બી. આર. સી. કો. ઓર્ડિનેટર, સીટી

વિષય સંયોજન : અંગ્રેજી

ચાર્મી વ્યાસ

સી. આર. સી. કો. ઓર્ડિનેટર, ઘાટલોડિયા

ચિત્રાંકન

કમલેશ પંચાલ

સી. આર. સી. કો. ઓર્ડિનેટર, સરખેજ

“દૈનિક શાબ્દ મંજુષા”

“ચાલો, વિવિધ શાબ્દોને ચાર ભાષામાં જાણીએ”

(સંસ્કૃત, ગુજરાતી, હિન્દી, અંગ્રેજી)

- પ્રવૃત્તિ : - જુદા જુદા શાબ્દોને ચાર ભાષામાં શું કહેવાય તે જાણવું અને દરરોજ પાંચ શાબ્દો નિયમિત પણે બોર્ડ પર ડિસ્પ્લે કરવા. બાળકો તે શાબ્દો લખે, જાણે અને કંઠસ્થ કરે
- ક્ષેત્ર : - ધોરણ દ થી ૮ ના બાળકો
- હેતુ : -
  - 1) બાળકનું ભાષા ભંડોળ ચાર ભાષામાં વિકસે છે.
(સંસ્કૃત, ગુજરાતી, હિન્દી, અંગ્રેજી)
  - 2) નોટબુકમાં લખવાથી બાળક પાસે શાબ્દોનો સંગ્રહિત અંક બને છે. જેથી બાળકની ભાષા સમૃદ્ધ બને છે.
  - 3) વિષય શિક્ષણમાં રસ-રૂચિ વધે છે.
  - 4) આત્મ વિશ્વાસમાં વધારો થાય છે.
  - 5) બાળકની જીજાશાવૃત્તિ સંતોષાય છે.
  - 6) પરોક્ષ રીતે બાળકનું સ્વતંત્ર લેખન સમૃદ્ધ બને છે.
  - 7) જે તે વિષય સમજવામાં સરળ બને છે. વિષયની કઠિનતા દૂર થાય છે.
  - 8) બાળકની સંશોધનવૃત્તિ સતેજ બને છે.

- : અનુક્રમણિકા :-

ક્રમ	ધોરણ	પાન નં.
૧	૬	૧ થી ૮
૨	૭	૧૦ થી ૨૦
૩	૮	૨૧ થી ૩૨

संस्कृत		धोरण- 6		SEM- 1
NO	संस्कृत	हिंदी	ગुજરाती	ENGLISH
1 . वंदना				
1	साक्षात्	प्रत्यक्ष	પ્રત્યક્ષ	Real
2	नमः	नमन	નમસ્કાર	Hello
3	सूर्योटि:	हजार सूर्य	હજારો સૂર્ય	Thousand of sun
4	देवः	भगવान्	દેવ	God
5	सर्वदा	नित्य	હંમેશા	Always
6	पुस्तકम्	કિતાબ	પુસ્તક	Book
7	आરમ्भः	શुરુઆત	પ્રારંભ	to Start
8	कुरु	કરના	કરવું	To do
9	सમપ્રભः	સમાન તેજવાળે	સમાન તેજવાળા	With the same brightness
1 . ચિત્રપદાનિ 1.				
10	વृષભः	बૈલ	બળદ	Ox
11	ગર્ડભः	ગધા	ગધેડું	Donkey
12	મેષः	ખેડ	ધેટું	Sheep
13	નકુલः	નેવલા	નોળીયો	Mongoose
14	મયૂરः	મોર	મોર	Peacock
15	કાકः	કૌઆ	કાગડો	crow
16	તાલः	તાલા	તાળું	Lock
17	દીપः	દીયા	દીવો	Lamp
18	ઘટः	ઘડા	ઘડો	Pot
19	સર્પः	સાંપ	સાપ	Snake
20	મકરः	મગર	મગર	Crocodile
21	મણ્ડુકः	મેઢક	દેડકો	Frog
ચિત્ર પદાનિ 2				
22	बાળિકા	લડકી	છોકરો	Girl
23	ઉત્પીઠિકા	મેજ	ટેબલ	Table
24	સ્થાલિકા	થાલી	થાળી	Dish
25	પુષ્પાધાની	ફુલદની	કૂલદાની	Flower vase
26	શાટિકા	સાડી	સાડી	Sari
27	પેટિકા	બક્સા	પેટી	Suit case
28	ચટકા	ચિડિયા	ચક્લી	Sparrow
29	નદી	નરી	નરી	River
30	ચુલ્લી	ચૂલ્હા	ચૂલ્હો	Gas stove
31	ઘટી	ઘડી	ઘડિયાળ	Watch
32	કુન્નિકા	ચાબી	ચાવી	Key
ચિત્રપદાનિ 3				
33	રલમ्	રલ	રેણ	Gem
34	छત્રમ्	છાતા	છત્રી	Umbrella
35	પુષ્પમ्	ફૂલ	કૂલ	Flower
36	ઉરુકમ्	પતલૂન	પાટલુન	Trouser
37	ધનમ्	ધન	ધન	Money

38	लशुनम्	लहसुन	लसणा	Garlic
39	सिवनयंत्रम्	सिलाई मशीन	सीववानो संयो	Sewing machine
40	विमानम्	हवाईजहाज	विमान	Aeroplane
41	लोकयानम्	बस	बस	Bus
42	कृष्णफलम्	श्यामफलक	काञ्जु पाटीयुं	Black board
43	शकटम्	गाड़ी	गारुं	Cart

चित्र पदानि 4

44	अङ्कनी	पेन्सिल	पेन्सिल	Pencil
45	ग्रन्थः	ग्रंथ	ग्रंथ	Granth
46	आभूषणम्	गहेना	आभूषण	Ornament
47	करदीपः	हाथ बत्ती	हाथ घत्ती	Battery
48	चमसः	चम्पच	चमयी	Spoon
49	लावित्रिम्	दंतखोदनी	दातरडुं	Robber
50	अवकरिका	कूडादान	क्यरा टोपली	Dustbin
51	सञ्चिका	फाईल	फाईल	File
52	पिपिलिका	चीटी	कीटी	Ant
53	संज्ञानकयन्त्रम्	कम्प्युटर	कम्प्युटर	Computer
54	द्रोणी	बाल्टी	डोल	Bucket
55	पिङ्गः	स्विच	स्विच	Switch

2. आकाशः पतति

56	एकः	एक	एक	One
57	वनम्	वन	जंगल	Forest
58	तत्र	वहाँ	त्यां	There
59	शशकः	खरगोश	ससलुं	Rabbit
60	शयनम्	सोना	सूबुं	To sleep
61	निवसति	रहना	रहेवुं	To Live
62	पर्ण	पत्ता	पांडुं	Leaf
63	भीतः	डरा हूआ	भयभीत	scared
64	धावति	दौडना	दोडवुं	To run
65	आगच्छति	आना	आववुं	To come
66	श्रृंगालः	लोमडी	शियाण	Fox
67	भ्रातः	भैया	भाई	Brother
68	आकाशः	आसमान	आकाशा	Sky
69	पतति	गिरना	पडवुं	To fall
70	वानरः	बंदर	वांद्रो	Monkey
71	अनुधावति	पीछे दौडना	पाइण दोडवुं	To chase
72	सिंहः	सिंह	सिंह	Lion
73	वदति	बोलना	बोलवुं	To speak
74	किमर्थम्	क्यूं	शा माटे	Why
75	कुत्र	कहाँ	क्यां	Where
76	वृक्षः	पेड़	जाई	Tree
77	हसति	हसना	हसवुं	to Laugh
78	पलायनम्	भागना	भागी जवुं	to Run away

3. लेखनम्

79	औषधम्	दवाई	दवा	Medicine
80	सर्वे	सब	बिधा	All
81	सुखिनः	सुखी	सुखी	Wealthy

4 . सङ्ख्या

82	एकम्	एक	एक	One
83	द्वे	दो	बे	Two
84	त्रीणि	तीन	त्रिश	Three
85	चत्वारि	चार	चार	Four
86	पञ्च	पाँच	पांच	Five
87	षट्	छ	छ	Six
88	सप्त	सात	सात	Seven
89	अष्ट	आठ	आठ	Eight
90	नव	नौ	नव	Nine
91	दश	दस	दस	Ten
92	एकादश	ग्यारह	अग्नियार	Eleven
93	द्वादश	बारह	बार	Twelve

5 . हस्ती हस्ती हस्ती

94	हस्ती	हाथी	हाथी	Elephant
95	सृष्टिः	दुनिया	जगत्	World
96	कदली फलम् केला	केला	केलुं	Banana
97	स्तंभः	खम्भा	थांब्लो	Pole
98	पादः	पैर	पग	Leg
99	कर्णः	कान	कान	ear
100	शुण्डा	सूंढ	सूंढ	Trumpet
101	ध्वलः	सफेद	सेफेद	White
102	दीर्घः	लंबा	लांघु	Long
103	दन्ता	दांत	दांत	Teeth
104	उदरं	पेट	पेट	Stomach
105	उन्नतः	ऊंचा	ओंचुं	Tall
106	शरीरम्	शरीर	शरीर	Body
107	बृहत्	बड़ा	मोटुं	Big
108	भाडाकारम्	घड़ा जैसा	घडा आकारनुं	Pot shaped
109	पर्वतः	पर्वत	पहाड	Mountain
110	सत्रिभ	जैसा	जेवुं	Like
111	कथम्	कैसा	केवुं	How
112	अङ्गुशामात्रम्	अंकुश रखने से	इक्त नियंत्रण साथे	Only with control
113	अतिबलवान	बड़ा बलशाली	अति बળवान	Most powerfull

6.. सप्त वासरा:

114	कः	कौन सा	क्युं	Which
115	वासरः	दिन	दिवस	Day
116	अद्य	आज	आज	Today
117	श्वः	कल	आवतीकाल	Tomorrow
118	ह्यः	पिछले दिन	गष्ठकाल	Yesterday

119	सोमवासरः:	सोमवार	सोमवार	Monday
120	मंडलवासरः:	मंगलवार	ਮंगળवार	Tuesday
121	बुधवासरः:	बुधवार	बुधवार	Wednesday
122	गुरुवासरः:	बृहस्पतिवार	गुरुवार	Tuesday
123	शुक्रवासरः:	शुक्रवार	शुक्रवार	Friday
124	शनिवासरः:	शनिवार	शनिवार	Saturday
125	रविवासरः:	रविवार	रविवार	Sunday

7. करोति

126	एषः:	यह	આ	This
127	खेलति	खेलना	રમવું	to play
128	पठति	पढ़ना	ભણવું	to Study
129	लिखति	लिखना	લખવું	to Write
130	गायति	गाना	ગાવું	to Sing
131	उड्हृयते	उડना	ઉડવું	to Fly
132	पश्यति	देखना	જોવું	to See
133	ક्षिपति	फेंકना	ક્રેકવું	to Throw away
134	श्रृणोति	સुनना	સાંભળવું	to Hear
135	વदति	बोलना	બોલવું	to Speak

8 . काकस्य चातुर्थम्

136	वटवृक्षः:	वट का पेड़	વડ	Banyan tree
137	काकः:	कौआ	કાગડો	Crow
138	वसति	रहना	રહેવું	to Stay
139	पत्नी	बीवी	પત્ની	Wife
140	शावकः:	बच्चा	બચ્ચું	Baby
141	कोहरः:	गुफा	ગુફા	Cave
142	सर्पः:	सાঁપ	સાપ	Snake
143	नિંદः :	ઘોસલા	માળો	Nest
144	दृष्ट्वा	दેખકર	જોઈને	by Seen
145	विचिन्त्य	સોચકર	વિચારવું	Think
146	राजाकुमारी	राजकुमारी	રાજકુમારી	Princess
147	सुવर्णहारः:	સોને કા હાર	સોનાનો હાર	Gold necklace
148	नदीतीરः:	નદીકિનારા	નદી કિનારે	River bank
149	अપहરति	अગવા કરના	અપહરણ	Kidnap
150	सैनिकः:	सैનિક	સૈનિક	Soldier
151	पृष्ठे	પીछે	પાછળ બાજુ	Backwards
152	मારयति	મારના	મારવું	To hit
153	अનંતરમ्	बાદ મેં	પછી	Then
154	नયામિ	લાના	વાવવું	To bring
155	મृતः	મરા હુआ	મૃત	Dead
156	अधૂનा	अબ	હવે	Now
157	खगः:	પંછી	પક્ષી	Bird
158	મत्स्यः:	મછલી	માછલી	Fish
159	कृषिकः:	કિસાન	ખેડૂત	Farmer
160	छात्रः:	छાત્ર	વિદ્યાર્થી	Student

161	વ्याघ्रः	बाघ	वाध	Tiger
162	हंसः	हंस	હંસ	Swan
9. समय				
163	पञ्चवादनम्	पाँच बजे	પાંચ વાગ્યે	Five o'clock
164	अष्टवादनम्	आठ बजे	આઠ વાગ્યે	Eight o'clock
165	त्रिवादनम्	तीन बजे	ત્રણ વાગ્યે	Three o'clock
166	एकवादनम्	एक बजे	એક વાગ્યે	One o'clock
167	चतुरवादनम्	चार बजे	ચાર વાગ્યે	Four o'clock

संस्कृत		धोरण- 6		SEM- 2
NO	संस्कृत	हिंदी	ગुજરाती	ENGLISH
1.मम उड़गानी				
1	दन्तः	दांत	દાંત	teeth
2	ओष्ठः	होठ	હોઠ	lips
3	वक्षः	सिना	છાતી	chest
4	ललाटम्	कपाल	કપાળ	Forehead
5	नेत्रम्	आख	આંખ	eye
6	नासिका	नाक	નાક	nose
7	मुखम्	मुख	મોહું	mouth
8	केशः	बाल	વાળ	hair
9	कर्णः	कान	કાન	ear
10	ग्रीवा	गला	ગાળું	neck
11	जिह्वा	जबान	જીબ	tongue
12	हस्तः	हाथ	હાથ	hand
13	करतलम्	હथेली	હથેળી	palm
14	पादः	टांગ	પગ	leg
15	चरणः	पैर	પગનો પંજો	foot
16	अङ्गानि	शरीर के अंग	બધા અંગો	body parts
2.दक्षिणपादम्				
17	दक्षिणम्	दाया	જમણું	right
18	पृष्ठम्	पિછે	પાઇળ	back
19	मन्दम्	મંદ મંદ	ધીરે ધીરે	slow
20	स्वयम्	अपनે આપ	જાતે	self
21	खादः	खाना	ખાવું	eat
22	सર्वाङ्गम्	સભી અङ્ગ	બધા અવયવ	body part
23	गोलाकारः	ગોળ	ગોળ	circle
24	मिलित्वा	મિલકર	મળીને	to meet
25	वामम्	बાયાં	ડાયું	left
26	नृत्यम्	નૃત્ય	નૃત્ય	dance
27	भ्रमः	घુમના	શંકા	rotate
28	खेलाम्	खેલના	રમવું	play
29	शनैः	ધીમે	ધીમું	slowly
30	पा(पिब)	પીના	પીવું	to drink
31	चलति	चલના	ચાલવું	to walk
3.કરोमि				
32	नाम	नाम	નામ	name
33	पाठशाला	पाठशाला	નિશાળ	school
34	तत्र	वहા	તાં	there
35	पुस्तकालयः	पुस्तકालय	પુસ્તકાલય	library
36	पुस्तકम्	કિતાબ	પુસ્તક	book
37	क્રીડાઙ્ગણમ्	ખેલ કા મેદાન	રમતનું મેદાન	playground
38	ક્રીડા	ખેલ	રમત	game

39	मातुलः	मामा	मामा	uncle
40	गृहम्	घर	घर	home
41	नमस्कारः	नमस्ते	नमस्ते	namste
42	मातामहः	नाना	नाना	grandfather
43	मन्दिरम्	मन्दिर	मंदिर	temple
44	प्रार्थना	प्रार्थना	प्रार्थना	pray

4. प्रहेलिका:

45	जलाशयः	तालाब	तળाव	pond
46	भोजनालयः	भोजनालय	होटल	restaurant
47	स्मरणम्	याद	थाए	remember
48	मित्रम्	मित्र	दोस्त	friend
49	चित्रशाला	नाट्य विद्यालय	नाटक शाखा	theatre
50	नृत्यशाला	नृत्यशा ला	नृत्य शाखा	dance school
51	लिखति	लिखना	लखवुं	to write
52	तरति	तैरना	तरवुं	to sweep
53	वर्तमानपत्रम्	अखबार	छापुं	newspaper
54	विमानम्	हवाई जहाज	विमान	airplane
55	नगरम्	शहर	शहर	town
56	पश्यति	देखना	जोवुं	see
57	पत्रम्	पत्र	पत्र	latter

5. मम विद्यालय

58	सेवा	सहाय	मद्द	help
59	कण्ठः	गला	गणुं	neck
60	वर्षाकालः	बारिश काल	वरसाढी समय	rainy time
61	ध्वजः	धजा	धजा	flag
62	पुष्पम्	फूल	फूल	flower
63	पुच्छम्	पूछ	पूछड़	tail
64	पर्णम्	पत्ता	पांड़	leaf
65	आकाशः	आकाश	आकाश	sky
66	फलम्	फल	फल	fruit
67	गजः	हाथी	हाथी	elephant
68	जलम्	पानी	पाणी	water
69	तडागः	तालाब	तળाव	pond
70	सिंहः	सिंह	सिंह	lion
71	उद्यान	बाग	बगीचो	garden

6. भवतु भारतम्

72	मयूरः	मोर	मोर	peacock
73	हंसः	हंस	हंस	swan
74	वनम्	वन	जंगल	forest
75	काकः	कौ आ	काँगडो	crow
76	वृषभः	वैल	बण्ड	ox
77	व्याघ्रः	बा घ	वाध	tiger
78	नदी	नदी	नदी	river

79	शुकः	तो ता	पोपट	parrot
80	श्वानः	कुत्ता	झूतरो	dog
81	समुद्रः	सागर	दरियो	sea
82	निशा	रा त	रात	night
83	सुन्दरः	खू बसुरत	सुंदर	beautiful
84	विशालः	ब डा	मोटुं	big
85	प्रतिदिनम्	हर रोज	दरोज	daily
86	आरम्भः	शुरुआत	शर्ल्हात	start
87	वर्गखण्डः	अध्ययनकक्ष	वर्गांड	classroom
88	विरामसमयः	विश्रांति	रि सेस	recess
89	औषध-उद्यानम्	औषधबाग	ओषधभाग	botanical garden
90	उत्तमम्	बहुत अच्छा	झूब्य सरस	very good
91	शक्तिः	शक्ति	शक्ति	stamina
92	युक्तिः	युक्ति	युक्ति	idea
93	शस्त्र	शस्त्र	शस्त्र	weapon
94	कर	हाथ	हाथ	hand
95	भक्तिः	भक्ति भाव	भक्ति	worship
96	धर्मः	धर्म	धर्म	Religion
97	मुक्तिः	मुक्ति	मुक्ति	Liberation
98	नीतिः	नीति	नीति	Policy

7. सुभाषितनि

99	घटः	मटका	घडो	pot
100	रज्जुः	रस्सी	दोर्डुं	rope
101	मञ्जूषा	सूटकेस	पेटी	suitcase
102	चषकः	गिलास	च्यालो	glass
103	भूषणम्	आभूषण	धरेखाँ	Jewelry
104	कृष्णः	काली	काणो	black
105	क्षोत्रः	सूनना	सांभण्वुं	listen
106	प्रयोजनम्	हेतु	हेतु	motto
107	पिकः	कोय ल	कोयल	Cuckoo
108	साधूः	सज्जन	साधु	gentleman
109	यतः	कडी महेनत	सभत मठेनत	hard work
110	विद्या	विद्या	विद्या	education
111	बकः	बगुला	बग्लो	Heron
112	मुखम्	मुख	मुख	mouth
113	धनम्	धन	धन	money
114	घृणा	नफरत	नक्फरत	hate
115	राजा	राजा	राजा	king
116	प्रजा	प्रजा	प्रजा	people
117	निंद्रा	निन्द	बिंध	sleep
118	आचारः	तमिङ्ग	वर्तन	behaviour

8. जन्मदिनोत्सवः

119	जन्मदिनम्	जन्मदिन	जन्मदिवस	birthday
120	नूतनः	नया	नवुं	new

121	मिष्टां	मिठाई	મીઠાઈ	sweet
122	शिक्षकः	शिक्षक	શિક્ષક	teacher
123	अद्य	आज	આજ	today
124	विशेषः	खास	વિશેષ	special
125	अभिनंदनम्	अभिनंदन	અભિનંદન	congratulation
126	कुत्र	कहा	ક્યાં	where
127	आશોપાલી	આશોપાલવ	આસોપાલવ	Ashoka tree
128	વृક्षः	પેડ	વૃક્ષ	tree
129	अતीव	ज્યાદા	વધારે	more

9. સુત્કય:

130	धર्मः	धર्म	ধর্ম	religion
131	अહिंसा	अहिंसा	অহিংসা	Non-violence
132	શીલમ्	ચરિત્ર	চরিত্র	character
133	હિસા:	હિસા	হিসা	violence
134	ધનમ्	ધન	ধন	money
135	સમૃતમ्	ભરપુર	পুঁজি	lots of
136	કંગણમ्	કંગના	ঝংগাড়ী	bengal
137	મસ્તકમ्	સર	মাথুঁ	head
138	વિત્ત્કોષમ्	બૈંક	বেংক	bank
139	चિર્જિવનમ्	દીર્ઘય્યુષ	দীর্ঘায়ু	long life
140	મહોદયः	શ્રીમાન	শ্রীমান	Mr.

संस्कृत		धोरण- 7		SEM- 1
NO	संस्कृत	हिंदी	ગुજરाती	ENGLISH
1. चित्रपदानि-१				
1	वंदना	प्रणाम	નમન	BOW
2	पठामि	पढ़ने के लिए	ભણવું	Study
3	नित्यम्	हमेशा	सदा	Daily
4	वदामि	बोलना	બોલવું	Speek up
5	ध्यायामि	खाल रखना	ध्यान ધરવું	Take care
6	विद्या	विद्या	વिद्या	Knowledge
7	सम्प्रक्	अच्छा करें	સારી રીતે	Do well
8	संस्थिता	रहने वाले	રહेलી	Remain
9	आરोग्यम्	स्वास्थ्य	સ્વાસ્થ્ય	Health
10	धनम्	धनी	ધન	Money
11	शत्रुः	शत्रु	દુષ્મન	enemy
12	बुद्धिः	बुद्धि	બુદ્ધિ	Intelligence
13	विनाशः	विनाश	સર્વનાશ	Devastation
14	ज्योतिः	ज्योति	જ્યોતિ	Flame
15	मूकम्	गूँગा	મૂંગો	Dumb
16	वाचाकः	बोला जा रहा है	બોલતો	Speaking
17	पङ्गुः	लंगड़ा	લંગડો	Lame
18	परमानन्दः	परमेश्वर	ભગવान	God
19	लङ्घयते	चढ़ना	ચઢવું	to climb
चित्रपदानि-२				
20	आसन्दः	कुर्सी	ખુરશી	Chair
21	स्पूतः	बैग	દફટર	Bag
22	पत्रभारः	पत्रभार	પેપરવેઇટ	Paper weight
23	सમीકरः	ઇસ્ટ્રી	ઈસ્ક્રી	Iron
24	भ्रमणभाषः	फोન	ફોન	Phone
25	पર्वतः	पર्वत	પર्वત	Mountain
26	पर्यङ्कः	खाट	પલંગ	Bed
27	कटः		શેતરંજી	Mat
28	दण्डदीपः	ट्यूબ લાઇટ	ટ્યુબલાઇટ	Tubelight
29	पादपः	પેડ	વૃક्ष	Tree
30	चषकः	પ्याला	ગ્લાસ	Glass
31	कंटुकः	गेंद	દઠો	Ball
चित्रपदानि- ३				
32	नौका	नાવ	હોડી	Boat
33	सम्मार्जनी	झाड़ू	સાવરણી	Broom
34	रन्दिका	छિદ્રણ	પંચીગ	Punching machine
35	માયિકા	સ્કેલ	માપપદ્ધી	Scale
36	यોજિનિ	સ્ટેપલર	સ્ટેપલર	Stapler
37	વૃક्षસહાયિકા	ગિલહરી	બિસકોલી	Squirrel
38	અગ્રિપેટિકા	ડિબ્બા	બાક્સ	Match box

39	निशेणि:	सीढ़ियाँ	सीडी	Stair case
40	शुचिका	सुई	सोथ	Needle
41	जपमाला	जपमाला	जपमाणा	rosary
42	तुला	भार मापक	त्राजवां	Weight scale
43	पत्रपेटिका	मेलबॉक्स	टपालपेटी	Latter box
44	युतकम्	कमीज	शर्ट	Shirt
45	उपनेत्रम्	चश्मे	चश्मां	Glasses
46	कङ्कातम्	कंधी	कांसको	Comb
47	अर्गलम्	हेडल	आगांगियो	Stopper
48	पर्णम्	पत्ती	पांडु	leaf
49	व्यजनम्	पंखा	पंखो	Fan
50	आम्रफलम्	आम	केरी	Mango
51	गृहम्	घर	घर	Home
52	सञ्ज्ञणकम्	संगणक	कम्प्युटर	Computer
53	द्वारम्	दरवाजा	दरवाजो	Gate
54	फेनकम्	साबुन	साबु	Soap
55	वातायनम्	खिड़की	बारी	Window

2. मेघो वर्षति

56	मेघः	बादल	वादृण	Cloud
57	वर्षति:	बारिश होना	वरसवुं	shower
58	प्रवहति	प्रवाहित होना	वहेवुं	Flow
59	निरम्	पानी	पाणी	Water
60	तुष्टि	संतुष्ट करना	संतोषवुं	satisfaction
61	कृषिकः	किसान	घेडूत	Farmer
62	गच्छति	जाना	जवुं	Go
63	गोष्ठम्	पशु फार्म	पशुओनो वाडो	Cattle fence
64	नयति	लाना	लाववुं	To bring
65	वृषभः	बैल	बणू	Ox
66	हलम्	हल	हल	Plough
67	कर्षति	खेडना	घेडवुं	To Cultivate
68	क्षेत्रम्	खेत	घेतर	Farm
69	वयति	बोना	वाववुं	To Sow
70	बिजम्	बीज	भीज	Seed
71	प्रकाशम्	खूब	पुष्ण/झुभज	Plenty
72	भवति	घटित होना	थवुं	To Happen
73	समृद्धिः	समृद्धि	समृद्धि	Prosperity

3. कॉडरुक

74	कौरुक्	स्वस्थ कौन है?	कोणा निरोगी छे?	Who is healthy ?
75	पक्षी	पंछी	पंखी	Bird
76	पुनःपुनः	बार बार	फरी फरीथी	Again
77	अटति	भटकना	फरवुं	wander
78	प्रश्नः	सवाल	प्रश्न	Question
79	पृच्छति	पूछना	पूछिवुं	Ask
80	जनाः	लोग	लोको	People

81	उपहासम्	मज़ाक	मळ॑क	Joke
82	करोति	करना	કરવું	Do
83	उत्तरम्	उत्तर	જવाब	Answer
84	ददाति	देना	આપવું	To give
85	निराशः	निराश	નિરાશ	Disappointed
86	હિતભુક्	હિતકરી ભોજન કરનેવાળા	હિતકારી ભોજન કરનાર	benevolent food eater
87	મિતભુક्	સહી માત્રા મેં ભોજન કરનેવાળા	યોગ્ય પ્રમાણમાં ભોજન કરનાર	sufficient food eater
88	ऋતભુક्	મौસમ કે અનુસાર ભોજન કરેં	ऋતુ અનુસાર ભોજન કરવું	seasoner food eater
89	अર्थः	अર्थ	અર्थ	Meaning
90	भોજનમ्	भોજન	ભોજન	Food
91	वृક्षः	પેડ	ઝડ	Tree
92	अधः	नीचे	નીચે	Under
93	ऋતु	મौસમ	ऋતુ	Season
94	सમીપમ्	सમીપ	પાસે	Near
95	स્વસ્થાનમ्	અપની-અપની જગહ પર	પોતાના સ્થાને	own place

4. હાસ્યયોગ:

96	आપणિકः	સોદાગર	વેપારી	Merchant
97	ક્રીણાતુ	ખરીદેના	ખરીદો	Buy
98	પ્રતિશતમ्	પ્રતિશત	ટકા	Percent
99	યંત્રમ्	મશીન	મશીન	Machine
100	વિશેષતા	વિશેષતા	વિશેષતા	Speciality
101	પઞ્ચાશત्	પચાસ	પચાસ	Fifty
102	કાર્યભારમ्	કામ કા બોઝ	કાર્યભાર	Charge
103	દ્વે	દો	બે	Two
104	છાત્રः	છાત્ર	વિધાર્થી	Student
105	ગૃહકાર્યમ्	ગૃહકાર્ય	લેસન	Home Work
106	બહવः		બહુત	very much
107	મહોદયः	શ્રી।	શ્રીમાન	MR.
108	દોષः	દોષ / ત્રુટિ	દોષ / ભૂલ	Error
109	સહાયતા	મદદ	મદદ	Help
110	અતિથિ	અતિથિ	મહેમાન	Guest
111	આગચ્છતુ	આઓ	આવો	Come
112	શ્વાનः	કુત્તા	કુતરો	Dog
113	ભયः	ડરના	ડરવું	To be afraid of
114	દશતિ	કાટના	કરડવું	Bite
115	સ્વભાવः	સ્વભાવ	સ્વભાવ	Nature
116	પરીક્ષણમ्	જાંચ	તપાસ	search
117	વિત્તકોષः	ਬૈંક	બેંક	Bank
118	લુણ્ઠનમ्	લૂટ	લૂંટ	Robbery
119	આગત્ય	આકર	આવીને	coming
120	વર્તમાનપત્રમ्	અખબાર	ઇઝાપું	News paper
121	યત્ર	ચૂકિ	ક્રેમકે	Because
122	ભાર્યા	પત્રી	પત્ની	Wife
123	આપયો:	હમ દોનોં	અમારા બંનેને	Both of us

124	आम्रम्	आम	केरी	Mango
125	सीताफलम्	शरीफा	सीताफल	custard apple
126	बदरम्	बैर	बोरे	Berry
127	सेवम्	सेब	सफ़रजन	Apple
128	जम्बुफलम्	जामुन	जंभु	Jamun
129	दाढिमम्	अनार	दास्म	Pomegranate
130	कदलीफलम्	केला	केण्ठु	Banana
131	नारङ्गम्	संतरा	नारंगी	Orange
132	आमलकम्	आंवला	आपणु	indian gooseberry
133	निम्बूकम्	नीबू	लीबू	Lemon
134	खर्बूजः	तरबूज	तरभूय	Watermelon
135	नारिकेलम्	नारियल	नारियेण	Coconut
136	अखरोटः	अखरोट	अभरोट	Walnut

5. चटक ! चटक

137	चटका	चिड़िया	चक्कली	Sparrow
138	विहग	चिड़िया	पंखी	Bird
139	नीडः	घोंसला	माणो	Nest
140	डयसे	उड़ने के लिये	उडवुं	Fly
141	बारयिता	रोकना	रोकनार	stoppner
142	चनकम्		चण	granule
143	पाठ्यः	शिक्षण	भाषाव	Teaching
144	तोषयः	संतुष्टि दे	संतोष आप	Satisfied you
145	गगने	आकाश में	आकाशमां	In the sky
146	खिन्नः	उदास	दुःखी	sad
147	फलम्	फल	दण	Fruit
148	मधुरः	मीठा	मीठुं	Sweet
149	विमल	स्वच्छ	स्वच्छ	Clean
150	खिन्नः	नाराज हो	भिजायेलो	Irritated
151	मित्रः	मित्र	मित्र	Friend
152	ददामि	देना	आपवुं	To give
153	धानयम्	अनाज	अनाज	grain
154	भाषा	भाषा: हिन्दी	भाषा	language
155	मुलकम्	मूली	मूलो	raddish
156	आलूः	आलू	बटाटा	Potato
157	कोशातकी	दलिया	भीडो	Lady finger
158	पलांडूः	प्याज	कुंगाणी	Onion
159	गाजरम्	गाजर	गाजर	carrot
160	कुर्प्पाण्डः	कद्दू	कोण्ठुं	Pumpkin
161	पटोलः	मूंगा	परवण	Coral
162	अलाबुः	द्वधी	दुधी	gourd
163	जिरकम्	जीरा	जुरुं	Cumin
164	हिंगुः	हिंग	हिंग	asafoetida
165	मरिचम्	मिर्च	मरयुं	Chilly
166	एला	इलायची	ईलायची	Cardamom

167	लवणम्	नमक	भींडु	Salt
168	यवानि	आजवाइन	अ॒जभो	carom seeds
169	धन्याकम्	धनिया	धाणा	Coriander
170	लवङ्गम्	लौंग	लविंग	Clove
171	तेजपत्रम्	दालचीनी	तज	Cinnamon
172	आदकम्	अदरक	आंदु	Ginger

6. सङ्ख्या

173	अनुक्रमः	क्रम	क्रमांक	No.
174	धावनाङ्कफलकम्	स्कोरबोर्ड	स्कोरबोर्ड	Score board
175	क्रीड़कः	खिलाड़ी	रमतवीर	Player
176	क्रीड़ा	खेल	रमत	Game
177	क्रिकेटदल	क्रिकेट टीम	क्रिकेट टीम	Cricket game
178	एकचत्वारिंशत्	इकतालीस	ऐकतालीस	Forty one
179	चतुर्स्तिंशत्	चौतीस	थोतीस	Thirty four
180	आष्टाविंशतिः	अट्टाइस	अठ्ठावीस	Twenty eight
181	नवत्रिंशत्	उनचास	ओग्यालीस	Thirty nine
182	पञ्चाशत्	पचास	प्यास	Fifty
183	त्रयस्तिंशत्	तेतीस	तेत्रीस	Thirty three
184	प्राप्तम्	मिल रहा	मेलवृं	To receive
185	एकविंशतिः	इक्कीस	ऐक्वीस	Twenty one
186	चत्वारिंशत्	चालीस	चालीस	Fourty
187	सत्यम्	सच	सायुं	TRUE
188	षड्विंशतिः	छब्बीस	छल्पीस	Twenty six
189	षोडश	सोलह	सोण	Sixteen
190	द्विचत्वारिंशत्	बयालीस	बेतालीस	Fourty two
191	षड्त्रिंशत्	छत्तीस	छत्रीस	Thirty six
192	सम्यक्	उचित है	योऽय छे	That's right
193	धावनाङ्क	रन	रेन	Run
194	नेत्रम्	आंख	आंभ	Eye
195	मस्तकम्	सिर	मस्तक	Head
196	शशकः	खरगोश	ससंवुं	Rabbit
197	कर्णः	कान	कान	Ear
198	पादः	पैर का पंजा	पग	Leg

7. विश्वासों नैव कर्तव्यम्

199	विश्वासः	विश्वास	भरोसो	Trust
200	कर्त्त्वम्	कर्तव्य	कर्तव्य	Duty
201	वनम्	जंगल	जँगल	Forest
202	अजा	बकरा	बकरी	Goat
203	पुत्रः	बेटा	दीक्रो	Son
204	बहिः	बाहर	बहार	Out
205	शीघ्रम्	जल्दी से	झडपथी	Quickly
206	तिष्ठतु	खड़े हो जाओ	उभो रहे	Stand up
207	श्रृंगालः	लोमड़ी	शियाण	Fox
208	पिप्पलवृक्षः	पीपल का पेढ़	पीपળो	Ficus tree

209	अजाशिशुः	बकरीका बच्चा	बक्रीनुं खच्युं	Kid
210	अनुसरणम्	अनुसरण	अनुसरणा	Follow
211	मार्गः	रास्ता	रस्तो	Way
212	विस्मरति	भूलना	भूलवुं	to Forget
213	रोदिति	रोना	रोवुं	to Cry
214	यश्यति	देखना	जोवुं	To see
215	सुकोमल	नाजुक	सुकोमल	soft
216	मांसं	मांस	मांस	Meat
217	खादति	खाना	भाय छे	To eat
218	इच्छति	चाहता है	ईच्छे छे	to wish
219	समस्या	समस्या	प्रश्न	Question
220	ज्ञात्वा	जानकर	जाणीने	Knowing
221	चिन्ता मास्तु	परेशान मत होइये	चिंता न करो	Don't worry
222	नेष्यामि	ले जाओ	लै जवुं	To carry
223	चलतु	चलो चलते हैं	यालो	Let's go
224	परिचिता	मालूम	जाणीतुं	Know
225	अन्विष्य	नदिखा	न देखावुं	Don't appear
226	वञ्च क	बेर्इमान	छेतरनारो	Cheater
227	मैत्री	मित्रा	मित्रता	Friendship
228	गमनियम्	जाना चाहिए	जवुं जोईअे	Should go
229	घटना	होना	हडीकत	Fact
230	क्रुध्यति	गुस्सा होना	क्रोध करवो	Get angry
231	प्रहरति	प्रहार करना	प्रहार करवो	strike
232	पलायनम्	भागजाना	भागवुं	Run away
233	अधिकारी	अफ़सर	अधिकारी	Officer
234	उट्टङ्कः	टाइपकर्ता	टाइप करनार	typist
235	अधिवक्ता	वकील	वकील	Lawyer
236	विक्रयिकः	विक्रेता	वेचनार	Seller
237	अभियन्ता	इंजीनियर	ईजनेर	Engineer

8. समयः

238	सार्धसप्तवादनम्	साढे सात बजे है	साडा सात वाँच्या	Half past seven
239	सपादएकादशवादनम्	सवा ग्यारह बजे है	सवा अग्नियार वाँच्या	Quarter past eleven
240	पादोन नववादनम्	पौने नौ बजे है	पोणा नव वाँच्या	Quarter to nine
241	कृपया	कृप्या	कृपा करीने	Please
242	क्षम्यताम्	माफ़ करना	क्षमा करशो	Sorry
243	पुनःमिलामः	फिर मिलेंगे	फ्री मणीशुं	See you soon
244	धन्यवादः	धन्यवाद	आभार	Thank you

9. आम्लं द्राक्षफलम्

245	पिपासा	प्यासे	तरस्यो	Thirsty
246	बुभुक्षा	भूखे पेट	भूख्यो	Hungry
247	वामतः	बाईं तरफ	डाबी बाजु	On the left
248	दक्षिणतः	दाईं ओर	जमाणी बाजु	On the right
249	पश्यति	देखता है	जुअे छे	Looks
250	अग्रतः	आगे	आगाम	Forward

251	पृष्ठतः:	पीछे	પાછળ	Backwards
252	स्वेदः	पसीना આના	પરસેવો	sweating
253	तૃષા	ઘ્યાસ	તરસ	Thirsty
254	લભતे	પ્રાપ્ત કરતા હૈ	પ્રાપ્ત કરે છે	Receive
255	શ્રાન્તः:	થકા હુआ	થાકેલો	Tired
256	દ્રાક્ષાફલમ्	અંગૂર	દ્રાક્ષ	Grapes
257	ઉપરિ	ऊપર	ઉપર	Above
258	અનુક્ષણમ्	તુરંત હી	તરત જ	Immediately
259	ઉત્પત્તિ	છલાંગ મારના	કુદે છે	To jump
260	તનમુખે	ઉસકે મુહ મ	તેના મુખમાં	In his mouth
261	ઇતःતતः:	ઇધર ઉધર	આમ તેમ	Thus
262	યાન્નાગારः	ફેક્ટરી	કારખાનું	The factory
263	ચિકિત્સાલયः	અસ્પતાલ	દ્વાખાનું	Dispensary
264	ઉચ્ચવિદ્યાલયः	ઉચ્ચ વિદ્યાલય	હાઇસ્ક્યુલ	Hightschool
265	મહાવિદ્યાલયः	કોલેજ	કોલેજ	College
266	વિત્તકોષः	ਬૈંક	બેંક	Bank
267	કાર્યાલયः	કાર્યાલય	કાર્યાલય	Office

संस्कृत		धोरण- 7		SEM- 2
NO	संस्कृत	हिंदी	ગुજરाती	ENGLISH
1. पहेलिका:				
1	अग्रे	आगे	આગળ	Front
2	पक्षीराजः	ईगल	ગણેડ	Eagle
3	त्रिनेत्रधारी	तीन आंखों धारण करनेवाले	ત્રણ અંખોવાળા	Three Eyed
4	त्वग्वस्त्रधारी	छल की पोशाक के साथ	ઇળના વસ્ત્ર સાથે	Dressed in bark
5	जलम्	पानी	જળ	Water
6	बिभ्रन्न	कल्पना	ધારણ કરનાર	Assumption
7	देहविवर्जित	बिना मांस का	દેહ વિનાની	Bodyless
8	कृष्णः	काली	કાળું	Black
9	मुखम्	મુંહ	મોહું	mouth
10	श्वतमात्रा	जन्म के साथ	જન્મતાની સાથે	Same with Birth
11	मार्जरी	बિલ્લી	બિલાડી	Cat
12	जिह्वा	જુબાન	જીભ	Tongue
13	भર्तारः	पति	પતિ	Husband
14	शिला	पથર	પથ્ર	Stone
15	करिणाम्	હાથિયોं કા	હાથીઓનું	of elephants
16	કાતરः	ડરપોક	કાયર	Coward
17	पાદः	પैર કા પંજા	પગ	Leg
18	युद्धम्	યુદ્ધ	યુદ્ધ	War
19	पલાયમ्	ભાગજાના	ભાગવું	Run away
2. વાર્તાલાપ:				
20	आગच्छતु	આ જાઓ	આવો	Come
21	કુશલં વા ?	ઠીક ?	મજામાં ને ?	How are you ?
22	ઉપવિષતુ	ਬૈઠ જાઓ	બેસો	Sit
23	સ્વિકરોતુ	સ્વીકાર કરના	સ્વીકારો	Accept
24	ચાયમ्	ચાય	ચા	Tea
25	કોફી	કોફી	કોફી	Coffee
26	આસન	આસન	આસન	seat
27	ગ્રહણમ्	ગ્રહણ કરના	સ્વીકારવું	Accept
28	પરિવેષણમ्	પરોસના	પીરસવું	To serve
29	વ્યાજનમ्	સંભિયાં	શાક	Vegetable
30	મોટકः	લડ્ઢ	લાડુ	laddu
31	अવलेहः	આચાર	અથાણું	Pickle
32	ओદનમ्	ચાવલ	ભાત	Rice
33	दદાતુ	દેના	આપો	Give me
34	તક્રમ्	છાછ	છાશ	Butter milk
35	धન્યવાદः	ધન્યવાદ	આભાર	Thank you
36	લવણમ्	નમક	મીઠું	salt
37	કિંચિત्	થોડા સા	થોડું	A little
38	સિધમ्	તૈયાર	તૈયાર	Ready
39	ઇદાનીમ्	અભી	હવે	Now

3. सुभाषितानि

40	पृथिवीः	पृथ्वी	પૃથ્વી	The Earth
41	रत्नम्	रत्न	હીરો	gems
42	मूढः	बेवकूफ	મુર્ખ	Stupid
43	पाषाणः	पत्थर	પથ્થર	Stone
44	विधीयते	माना जाता है	મનાય છે	Is forbidden
45	परः	पराया	પારકો	Other
46	निज	अपना	પોતાનો	Own
47	लगुचेतसाम्	संकीर्ण सोच वाला	સંકુચિત મનવાળાઓની	Narrow minded
48	शुष्कवृक्षाः	सूखे पेड़	સુકા વૃક્ષો	Dry trees
49	कदाचन्	कभी कभी	ક્યારેક	sometimes
50	उद्यमेन्	मेहनत से	પરિશ્રમથી	From diligence
51	सિધ्यન્તિ	પ્રાપ્ત હो गया	સિદ્ધ થાય છે	achived
52	शક्तिः	शક्ति	શક્તિ	Power
53	धૈર્યम्	धીરજ	ધીરજ	Patience
54	સાહસમ्	સાહસિક	સાહસ	Adventure
55	વર્તતे	હोता है	હોય છે	Have
56	સહાયમ्	મદદ	મદદ	Help
57	મનોરથः	અરમાન	ઇછા	Desire
58	સુપ્તસ્ય	લેટના	સૂટેલો	Lying down
59	મુખમ्	મુખ	મુખમાં	In the mouth
60	મृગः	हિરન	હરણ	Deer
61	दृष્ટિપુતમ्	आँख से દેખા	આંખ વડે જોવાયેલ	See with the eye
62	ન્યસેત्	રખા જાના ચાહિએ	મુકવું જોઈએ	Should be placed
63	સમાચરેત्	અભ્યાસ કરના ચાહિએ	આચરણ કરવું જોઈએ	Should be conduct
64	પાદમ्	ચરણ	પગલું	Step
65	ઉદ્યમેન	લગન સે	મહેનતથી	Diligently

4. ધરા ગુર્જરી

66	धરा	पृथ्वी	ધરતી	The Earth
67	ગુર્જરી	ગુજરાત	ગુજરાત	Gujarat
68	ગૌરવશલિની	યશસ્વી	ગૌરવશાળી	Glorious
69	માત	માં	માતા	Mother
70	રક્ષતિ	રક્ષા કરતા હૈ	રક્ષા કરે છે	Protects
71	વસતિ	રહતા હૈ	વસે છે	To live
72	સૂર્યતનયા	સૂરજ કી બેટી	સૂર્ય પુત્રી	Dauthter of the sun
73	વહતિ	બહના	વહે છે	To flow
74	વિપુલા	ખૂબ	પુષ્ણ	Plenty
75	મહાપ્રભાવः	બहુત પ્રભાવશાળી	મહા પ્રભાવશાળી	Very Impressive
76	ધત્યા	ધન્યવાદ	ધન્ય	Thank you
77	ધર્મદાયિની	ધર્મદાત્રી	ધર્મ દેવાવાળી	Religion indebted
78	વિશાલः	ચૌડી / બડી	વિશાળ/મોટું	huge

5. યોજક: તત્ત્વ દુર્લભ

79	यોજકः	यોજક / આયોજક	જોડાનાર /અયોજક	Organizer
80	दુર્લભः	મિલના મુશ્કિલ	મળવું મુશ્કેલ	Rare

81	उष्टः	ऊंट	ओंट	Camel
82	स्वभाव :	स्वभाव	स्वभाव	nature
83	वक्रः	कुटिल	वांकु	Bend
84	सर्वदा	हमेशा	हंमेशा	Always
85	दोषः	दोष	दोष	Fault
86	अटति	भटकना	फरे छे	Moves
87	उपरि	ऊपरी	उपर	Above
88	शुकः	तोता	पोपट	Parrot
89	कथयति	कहना	કહेवुं	To say
90	चश्चु :	चोच	चांच	Beak
91	लज्जाम्	शर्म की बात है	शरम	Shame
92	अग्रे	आगे	अगण	Next
93	चलति	चल रहा	चाले छे	To walk
94	बकः	बगला	बग्लो	Heron
95	शृगालः	लोमड़ी	शियाण	Fox
96	मिलति	मिलना	मणे छे	To meet
97	पृच्छति	पूछना	पूछे छे	To ask
98	स्वास्थ्यम्	स्वास्थ्य	स्वास्थ्य	Health
99	समीचीनम्	क्या तुम ठीक हो	मजामां	Fine
100	मनुष्यः	मनुष्य	मनुष्य	Human
101	वाणी	वाचा	वाणी	Speech
102	कुल्कुरः	कुत्ता	कुतरो	Dog
103	पुच्छं	पूँछ	पूँछड़ी	Tail
104	स्वामिभक्तः	स्वामी भक्त	स्वामिभक्त	Honest
105	ग्रीवा	गला	ग्रीक	Neck
106	एकाग्रता	एकाग्रता	एकाग्रता	Concentration
107	प्रचलिता	प्रचलित	प्रचलित	famous
108	अङ्गः	अंग / शरीर	अंग/शरीर	Body
109	रुभूमि:	रेगिस्तान	रेप्रेडेश	Desert
110	नृपः	राजा	राजा	The king
111	प्रयोजनम्	उद्देश्य, उद्देश्य	उद्देश्य	Purpose
112	निरर्थकम्	व्यर्थ में	निरर्थक	In vain
113	योग्यः	सही	योग्य	proper
114	पुरुषो	पुरुषों	पुरुषो	Men

6. विज्ञानस्थ चमत्कारः

115	विज्ञानम्	विज्ञान	विज्ञान	Science
116	चमत्कारः	चमत्कार	चमत्कारो	Miracles
117	अत्र	यहाँ	अहीं	Here
118	तत्र	वहाँ	त्यां	There
119	सर्वत्र	हर जगह	बधे ज	Every where
120	वयं	हम	आपणे	We
121	भवान्	आप	आप	you
122	भ्रमणभाषः	फ़ोन	फ़ोन	Phone
123	परस्परम्	एक दूसरे	ऐक्षण्यज्ञा	Each other

124	वार्तालापः	बातचीत	वातयीत	Conversation
125	शीतकम्	फ्रीज	फ्रिज	Fridge
126	जनाः	लोग	लोको	People
127	शितपेयम्	ठंडा पानी	हंड पाणी	Cold Water
128	सञ्ज्ञणकम्	संगणक	कम्प्युटर	Computer
129	चालयति	चलाना	चलावे छे	to Run
130	विविधानि	अलग ढंग से	अलग-अलग	Differently
131	कार्यः	काम	काम	Work
132	सरलम्	आसान	सरળ	Easy
133	शीघ्रम्	जलदी से	अडपथी	Quickly
134	भवन्ति	हो जाना	थाय छे	Happens
135	दूरदर्शनम्	टीवी	टीवी	Television
136	वार्ता:	समाचार	समायार	News
137	चलचित्रम्	चलचित्र	पिक्चर	Movie
138	श्रृण्वन्ति	सुनना	सांभागे छे	Listens
139	विमानम्	विमान	विमान	Plane
140	आकाशमार्गः	आकाश के रास्ते	आकाश मार्ग	By way of the sky
141	रोमाञ्चः	रोमांच	रोमांच	Thrill
142	यात्रा	यात्रा	मुसाफ़री	Travelling
143	हरति	हरना	दूर करे छे	Removes
144	व्यंजनम्	पंखा	पंखो	Fan
145	तापः	गरमी	गरमी	Heat

7. सूक्तय

146	जननी	माँ	माता	Mother
147	जन्मभूमि	मातृभूमि	जन्मभूमी	Homeland
148	स्वर्गादपि	स्वर्ग से भी बढ़कर	स्वर्ग करता पाण	Even more than heaven
149	गरीयसी	बेहतर	यद्धियाती	Superior
150	आपदि	आपदा में	आपत्तिमां	In disaster
151	श्रधावान्	विश्वास से भरा हुआ	श्रद्धाथी युक्त	With faith
152	कलायुगे	कलायुगमे	कलियुग	In kaliyuga
153	सद्वे	समूह में	समुहमां	In the group
154	बलम्	शक्ति	शक्ति	Power
155	लभते	प्राप्त करता है	मेष्टवे छे	Receives
156	खलु	वास्तव में	झेझर	Really
157	बुद्धिः	बुद्धि	बुद्धि	Intelligence
158	यस्य	जिसका	जेनुं/नो/नी	Of which
159	तस्य	उसकी / ना / नी	तेनुं/नो/नी	Its
160	धर्म साधनम्	धर्म का साधन	धर्मनुं साधन	The tool of religion

संस्कृत		धोरण- 8		SEM- 1
NO	संस्कृत	हिंदी	ગुજરाती	ENGLISH
1. चित्रपदानी-१				
1	एष :	यह	આ	THIS
2	सः	वह	તે	THAT
3	शुकः	तोता	પોપટ	PARROT
4	मयूरः	મોર	મોર	PEACOCK
5	श्वानः	कुत्ता	ફુતરો	DOG
6	सिहः	सिंह	સિંહ	LION
7	गजः	हाथी	હાથી	ELEPHANT
8	अश्वः	घोड़ा	ઘોડો	HORSE
9	एषा	यह	આ	THIS
10	सा	वह	તે	THAT
11	बालिका	लડકी	છોકરી	GIRL
12	प्रतिमा	પ્રતિમા	મૂર્તિ	STATUE
13	उત્પીઠિકा	મેજ	ટેબલ	TABLE
14	सञ्चिका	फાઇલ	ફાઈલ	FILE
15	પુસ્તકમ्	કિતાબ	પુસ્તક	BOOK
16	चિત્રમ्	चિત્ર	ચિત્ર	PICTURE
17	बસયાનમ्	બસ	બસ	BUS
18	વિમાનમ्	વિમાન	વિમાન	AEROPLANE
19	अહમ्	मैं	હું	I
20	शિક્ષકः	અધ્યાપક	શિક્ષક	TEACHER
21	छાત્રः	छાત્ર	વિધાર્થી	STUDENT
22	त्वं	आप	તુ	YOU
23	यુવકः	યુવા	યુવાન	YOUNG
2. चित्रपदानी-२				
24	एते	ये	આ	THESE
25	ते	उન	પેલા	THOSE
26	शશકાः	ખરગોશ	સસલા	RABBIT
27	હંસાः	હંસ	હંસો	SWANS
28	अજા :	વકરી	બકરીઓ	GOATS
29	મહિલાः	મહિલાએँ	સ્ત્રીઓ	LADIES
30	ચટકાः	ચિંદિયા	ચકલીઓ	SPARROW
31	પાત્રાણિ	બર્તન	વાસણો	UTENSILS
32	સૈનિકા :	ફોજી	સૈનિક	SOLDIERS
33	વયं	હમ	અમે	WE
34	યૂયં	આપ	તમે	YOU
35	बાળકા :	बચ્ચે	બાળકો	CHILDREN
36	बાલિકા	લડકિયા�	બાળકીઓ	GIRLS
3. આત્મશ્રદ્ધાયા:પ્રભાવ:				
37	આસીત्	था	હતો	WAS
38	સમિપમ्	પાસ મેં	પાસે	NEAR

39	शिथिला	ढीला	ढीलुं	LOOSE
40	प्रत्यवदत्	प्रतिउत्तर	वण्ठो ज्वाबृ	COUNTER REPLY
41	शनैः	धीरे से	धीरे धीरे	SLOWLY
42	तदैव	फिर	त्यारेझ	ONLY THAN
43	अनन्तरम्	बादमे	पछी	AFTER
44	प्रातःकालात्	सुबह में	सवारथी ज	JUST IN THE MORNING
45	उत्थापयति	उठाना	उपाडे छे	PICK UP
46	बाण :	तीर	बाण	ARROWS
47	सायंकाले	शाम को	सांजे	EVENING
48	प्रतिदिनं	रोज रोज	दररोज	DAILY
49	शिक्षयते	सिखाता है	भणावे छे	TEACHING
50	स्वयं ज्योतिः	स्व ज्योति	स्वयं ज्योति	SELF-JYOTI
51	स्वयं प्रज्ञः	खुद की चेतना	पोतानी चेतना	SELF CONSCIOUSNESS
52	कोडपि	किसी को	कोइ पण	ANY
53	बलेन	बल द्वारा	बणधी	BY FORCE
54	श्रेष्ठः	सबसे अच्छा	श्रेष्ठ	THE BEST
55	अस्मान्	हमें	आपणाने	US
56	अनमत्	नमन करना	नमन कर्यु	BOWED
57	न अभवत्	ऐसा नहीं हुआ	ना थाई	NOT DONE
58	यदि	अगर	जो	IF
59	तर्हि	इसलिए	तो	SOLDIERS

4. एहि सुधीर

60	खेलनागणमं	खेल का मैदान	रमतगमत नुं मेदान	PLAY GROUND
61	एहि	आइए	आव	COME
62	गच्छामः	चलो चलते हैं	જઈએ	LET'S GO
63	धावन्	दौड़ना	દોડવાની	TO RUN
64	कुर्दन्	कूदना	કૂદવાની	TO JUMP
65	चलने ही	पैदल चलना	ચાલવાની	TO WALK
66	वज्र कायताम्	व्रजा जैसा बलवान शरीर	વ્રજ જેવું મજબુત શરીર	VAJRA STRONG BODY
67	विन्दाम	प्राप्त करना	મેળવીએ	LET'S GET IT
68	पुष्पवाटिकाम	बर्गीचे में	બગીયામાં	IN THE GARDEN
69	विविधैः	विविध	વિવિધ	VARIETY
70	ज्ञाननीधिः	ज्ञान का खजाना	જ्ञानનો ખજાનો	A TREASURE OF KNOWLEDGE
71	ज्ञानवारिधौ	ज्ञान के सागर में	જ्ञानના સાગરમાં	IN THE OCEAN OF KNOWLEDGE
72	विहराम	चलो घूमकर आते हैं	વિહાર કરીએ	LET'S GO FOR A WALK
73	तन्वा	शरीर द्वारा	શરીર વડे	WITH BODY
74	मनसा	मन के साथ	મન વડे	WITH THE MIND
75	हितम	कल्याण	કલ્યાણ	WELFARE
76	चरन्त	करता	કરતા	THAN
77	गुरुन्	गुरुओं को	ગુરુઓને	TO THE GURUS
78	अनुगच्छामः	चलो पीछा करते हैं	અનુસરીએ	LET'S FOLLOW
79	देशहितार्थम्	देश की खातिर	દેશહિત માટે	FOR THE SAKE OF THE COUNTRY
80	जीवाम	जीवीए	જીવીએ	LIVE

5. शिलाया: प्रवासः

81	भ्रमण भाषम	मोबाइल	मोबाईल	MOBILE
82	धृत्वा	धारण करके, धारण करके	पकड़ीने, धारण करने	HOLDING
83	अहम्	मैं	हुं	I
84	कार्यम्	काम	काम	WORK
85	तया सह	उसके साथ	तेनी साथे	WITH YOU
86	कर्तुम्	करने के लिए	करवा माटे	TO DO
87	इच्छामि	तमन्ना	ईच्छुं छुं	WANT TO
88	प्रेषयति	भेजता है	प्रोक्ले छे	SENDS
89	अम्ब	माँ	हे मां	OH MOTHER
90	सर्व	सब कुछ	बधुं	EVERTHING
91	कथम्	कैसा	केवुं	HOW
92	कुशलिनी	क्या तुम ठीक हो	मजामां	FINE
93	भवत्या:	आपका	तारो	YOUR
94	सम्यक्	अच्छा	सारो	GOOD
95	अधुना	अभी	अत्यारे	RIGHT NOW
96	शोभनम्	सुंदर	सुंदर	BEAUTIFUL
97	चित्राणि	चित्रों	चित्रो	PICTURES
98	शिल्पाणि	मूर्तियां	मूर्तिओ	STATUES
99	कानि	भी	क्यां	WHERE
100	हरिणस्य	हिरन का	हरणानुं	OF DEER
101	सुन्दराणि	सुंदर	सुंदर	BEAUTIFUL
102	अस्मभिःसह	हमारे साथ	अमारी साथे	WITH US
103	मार्गदर्शकः	गाइड, भोमियो	गाईड, भोमियो	GUIDE
104	कथयति	कहते हैं	कहे छे	SAYS
105	वार्तालापः	बातचीत	वातयीत	CONVERSATION
106	स्थानानाम्	जगह का	जग्याना	OF SPACE
107	कानिचित्	कुछ	केट्लाक	SOME
108	अवश्यम्	बिल्कुल सही	योक्स	SURE
109	आनेष्यामि	लाना	लावीश	I WILL BRING
110	सम्यक् रीत्या	अच्छे तरीकेसे	सारी रीते	DO WELL
111	करोतु	करना	करो	DO
112	टिपण्णी पुस्तके	नोटबुक में	नोटबुकमां	IN NOTEBOOK
113	लेखिष्यामि	मैं लिखूंगा	लभीश	I WILL WRITE
114	नमो नमः	बार-बार प्रणाम	वारंवार प्रणाम	FREQUENT BOWING

6. विनोदपदानि

115	सदा वक्रा	हमेशा वक्र	हमेशा वांको	ALWAYS BEND
116	अपेक्षते	उम्मीद रखना	अपेक्षा राखे छे	EXPECT
117	जामाता	दामाद	जमाई	SON-IN-LAW
118	टका	पैसा, रु	पैसा, रूपिया	MONEY
119	हि	वास्तव में	भरेभर	REALLY
120	परम	सबसे अच्छा	श्रेष्ठ	THE BEST
121	यस्य	जिसका कि	जेनो	WHOSE
122	हस्ते	हाथ में	हाथमां	IN HAND

123	नास्ति	नहीं	नथी	NO
124	हाटके	बाजार में	बજारमां	MARKET
125	घटम्	बर्तन को	धडाने	POT
126	भिन्धात्	फटना	फोड़वो	TO BURST
127	पटम्	कपड़े	कपुं	CLOTHING
128	छिन्धात्	फटना	फाइवुं	Tear
129	रासभरोहणं	गधे पर सवार होकर	गधेडा पर सवारी	RIDDING ON A DONKEY
130	कुर्यात्	करने के लिए	करवी	TO DO
131	येन केन प्रकारेण	किसी भी तरह से	गमे ते शीते	EIGHER WAY
132	पुरुषः	व्यक्ति	माणस	PERSON
133	भवेत्	किया जाना चाहिए	थवुं जोઈचे	SHOULD BE DONE
134	उष्ट्रणाम्	ऊंट	उंटना	CAMEL
135	विवाहेषु	शादी में	लग्नमां	IN MARRAGE/AT THE WEDDING
136	गदर्भाः	गधे	गधेडाओ	DONKEYS
137	गीतम्	गीत	गीत	SONG
138	गायन्ति	गाते	गाय छे	SINGING
139	परस्परम्	एक दूसरे की	ऐक्ष्यीजना	EACH OTHER
140	प्रशंसन्ति	स्तुति करना	वभाषा करे छे	PRAISES
141	रूपम्	रूप	रूप	Appearance
142	ध्वनिः	ध्वनि	अवाज	SOUND
143	जनाः	लोग	लोको	PEOPLE
144	मिष्ठान्नम्	मिठाई	मिष्ठान	DESSERT
145	सहोदरः	सगा भाई	सगा भाई	REAL BROTHER
146	वैध :	डाक्टर	वैध	DOCTOR

7. सङ्ख्या

147	कुत्र	कहाँ	क्यां	WHERE
148	आपणं	बाजार में	बजारमां	IN MARKET
149	अपि	भी	पण	ALSO
150	आगच्छामि	अ रहे हैं	आवुं छुं	COMING
151	भवान्	आप	तमे,आप	YOU
152	फलानि	फल	फलो	FRUITS
153	तत्रेव	ठीक वहाँ	त्यां ज	RIGH THERE
154	फलविपणी	फलों की दूकान	फणनी दुकान	FRUIT SHOP
155	चलतु	चलो चलते हैं	यालो	LET'S GO
156	पकवानी	पका हुआ	पाका	RIPE
157	भद्र	अरे भाई, अरे सर	हे भाई, हे महाशय	OH BROTHER
158	आम्रफलानाम्	आम	केरीओनो	MANGOES
159	क्रियत्	किस तरह	केट्लो	HOW
160	मूल्यम्	कितना	भाव	PRICE
161	फलविक्रेता	फल बिक्रेता	फल वेयनार	FRUIT SELLER
162	पञ्चाशत् रूप्य काणाम्	पचास रुपये	पचास रूपिया	IN 50RUPEES
163	नरङ्गफलानाम्	संतरे	संतरा	ORANGES
164	महाम	मुझे	मने	ME
165	ददातु	देना	आपो	GIVE

166	स्वीकरोतु	स्वीकार करना	स्वीकारो	ACCEPT
8. मम दिनचर्या				
167	घड़ी:	घड़ी	धडियाण	WATCH
168	सूची	दक्षिणावर्त	धडियाणनो कांटो	CLOCK WISE
169	दीर्घसूची	बड़ा कांटा (मिनट कांटा)	मोटो कांटो(मिनीट कांटो)	MINUTES HAND
170	हस्वसुची	छोटा कांटा (घंटे का कांटा)	नानो कांटो (क्लाक कांटो)	HOUR HAND
171	वादनम्	बजे	वाँचा	O'CLOCK
172	सार्धम्	आधे के साथ कोई समय नहीं	३० मिनिटनो समय	HALF PAST
173	सपाद	पंद्रह मिनट	पंदर मिनीट समय	QUARTER PAST
174	मम दिनचर्या	मेरी दिनचर्या	मारी दिनचर्या	MY DAILY ROUTING
175	उत्तिष्ठामि	उठना	उँडुँ उँ	GET UP
176	सार्धषड्वादन पर्यन्तयम्	साढ़े छह बजे तक	साडा छ वाँचा सुधी	TILL HALF PAST SIX
177	तः	से	थी	TO
178	दन्तधावनम्	दांत साफ करने के लिए	दांत साफ करवा	TO CLEAN TEETH
179	स्नानम्	स्नान	स्नान	BATH
180	तदनन्तरम्	उसके बाद	त्यार भाइ	AFTER THAT
181	दूग्धम्	दूध	दूध	MILK
182	पिषामि	पीना	पीउं उँ	I DRINK
183	अल्पाहारम्	सुबह का नाश्ता	नास्तो	BREAKFAST
184	गृहकार्यम्	घर का काम	धरकाम	HOUSE WORK
185	ताम्	उसे	तेने	HIM
186	साहाय्यम्	मदद	मदद	HELP
187	मध्ययनम्	अध्ययन	अभ्यास	STUDY
188	पठामि	मैं पढ़ रहा हु	भाँयुं उँ	TO STUDY
189	क्रीडामि	खेल रहे हैं	रमुं उँ	TO PLAY
190	द्वारदर्शनम्	टेलीविजन	टेलीवीजन	TELEVISON
191	जनन्या	माँ	माता	MOTHER
192	तातेन	पिता	पिता	FATHER
193	सह	साथ में	साथे	WITH
194	शयनम्	सोना	शयन,सूतुं	SLEEP
195	सार्धनववादनतः:	साढ़े नौ बजे से	साडा नव वाँचा थी	FROM HALF PAST NINE
196	सपाद द्वादशवादने	साढ़े बारह	सवा भार वागे	AT QUARTER PAST TWELVE
197	सायं	शाम को	सांझे	EVENING
198	प्रतिदिन	रोज रोज	दररोज	DAILY

संस्कृत		धोरण- 8		SEM- 2
NO	संस्कृत	हिंदी	ગुજરाती	ENGLISH
1. पुत्री मम खलु निद्राति				
1	पुत्री	बेटी	દીકરી	DAUGHTER
2	खलु	सच	ખરેખર	REALLY
3	निद्रान्ति	सो रहा है	સુતી છે	SLEEPING
4	सुखमय वसने	हल्के कपड़ों में	હળવા કપડામાં	IN LIGHT CLOTHING
5	सुन्दरशयन	एक सुंदर બિસ્તર મें	સુંદર પથારીમાં	IN BEAUTIFUL BED
6	वायस	कौआ	કાગડા	CROW
7	कર्कशः	कर्कश	કર्कશ	INTRUSIVE
8	कंठ	गला	ગળા	NECK
9	मा रट	मैं नहीं दोहराऊंगा	રટણ ના કરીશ	DO NOT REPEAT
10	श्रान्ता	थका हुआ	થાકેલી	TIRED
11	पुनरनुनीता	લાડલી	લાડવી	DEAR
12	घોર વિરાવ	તેજ આવાજ મें	મોટા અવાજે	LOUDLY SOUND
13	खल	લોમડી કी તરह કા	લુચ્યું	FOXY
14	बિડાલः	બિલ્લી	બિલાડી	CAT
15	ચલ રે	જાઓ રે	ચાલ રે	MOVE
16	स्नિગધા	કોમલ, ચિકની	કોમલ,સુંવાળી	GENTLE
17	મુખધા	अનુભવહीન	ભોળી	NAIVE
18	सેવિતદુર્ગધા	द્રૂધ પિલાકર	દ્રૂધ પીધેલી	MILK DRUNK
19	શુનકः	કુત્તે	કુતરા	DOG
20	ઉચ્ચૈः	જોર સે	મોટેથી	LOUDLY
21	કાર્યવિહીન	બિના કામ કે	નવરા	FREE
22	વિમલા	નિર્મલ	નિર્મળ	IMMACULATE
23	કુશલા	હોશિયાર	હોશિયાર	SMART
24	સુમનો મૃદુલા	ફૂલ જૈસી કોમલ	કૂલ જેવી કોમળ	Gentle as a flower
25	મશક	મછરોં	મષ્ટર	MOSQUITOES
26	રવત	રવત	લોહી	BLOOD
27	પિયાસો	ઘાસે	તરસ્યા	THIRSTY
28	મા સ્પૃશ	મત છુઓ	અડકીશ નહિ	DON'T TOUCH
29	મા દશ	મત કાટો	ંખીશ	I WILL BITE
30	સુદતી	અચ્છા દાંતેદાર	સારા દાંતવાળી	GOOD TOOTHED
31	સુમુખિ	સુંદર દાંતવાળી	સુંદર મુખવાળી	BEAUTIFUL FACE
32	શૌભિનગાત્રી	સુંદર મુખવાળી	સુંદર અંગોવાળી	BEAUTIFUL LIMBS
33	મા	નહીં।	નહિ	NO
34	ગાનમ्	ગીત	ગીત	SONG
2. ખેલ મહોત્સવ:				
35	વિદ્યાલયः	સ્કૂલ	નિશાળ	SCHOOL
36	ખેલમહોત્સવ :	ખેલ ઉત્સવ	રમતમહોત્સવ	GAME FESTIVAL
37	પ્રસન્ના	ખુશ હો જાઓ	આનંદિત	HAPPY
38	કૌશલસ્ય	કૌશલ કા	કુશળતાનું	SKILLS
39	થાવનસ્પર્ધા	દૌડને કી પ્રતિયોગિતા	દોડવાની સ્પર્ધા	RUNNING COMPETITION

40	शीघ्रतया	जल्दी से	अडपथी	QUICKLY
41	कतिपय	कुछ	કેટલાક	SOME
42	त्वरितम्	जल्दी से	अડपथी	QUICKLY
43	गोलक्षेप स्पर्धा	गोला ફેંક પ્રતિયોગિતા	ગોળાફેંકની સ્પર્ધા	SHOT PUT COMPETITION
44	ક્રીડક:	ખિલાડી	ખેલાડી	PLAYER
45	લોહગોળમ्	લોહે કા ગોળા	લોખંડનો ગોળો	IRON BALL
46	ક્ષિપતી	ફેંકતા	ફેંકે છે	THROWS
47	દિર્ઘલડમ्	લમ્બી કૂદ	લાંબી ઝૂદ	LONG JUMP
48	સમ્યકત્વા	અચ્છે તરીકે સે પુરા શુરુઆત	સારી રીતે	DO WELL
49	પૂર્ણમ्:		પૂરી	END
50	પ્રરમ્ભ:		શરૂઆત	START
51	સ્વસ્થાનમ्	ખુદ કી જગહ	પોતાનું સ્થાન	OWN PLACE
52	ઉત્તિષ્ઠતિ	ખડા હોના	ઉભા થાય છે	STAND UP
53	આગતાનામ्	આયે હુએ	અવેલા	OF LYING
54	પ્રતિભાગિનાના	પ્રતિભાગિયોં કી	ભાગ લેનારાઓના	OF PARTICIPANTS
55	અભિન્દનમ्	બધાઈ હો	અભિનંદન	CONGRATULATION
56	નૂતન:	નયા	નવા	NEW
57	નિયુક્તઃસ્મ	નિયુક્ત	નીમ્યો છે	APPOINTED
58	પ્રયાસ:	કોશિશ કરના	પ્રયત્ન	TRY
59	પ્રક્રિક્ષણાર્થમ्	પ્રશિક્ષણ કે લિએ	તાલીમ માટે આપશે	FOR TRAINING WILL GIVE
60	આરભ્ય	શુરુઆત	શરૂ કરીને	TO START
61	પ્રતિવર્ષમ्	હર સાલ	દર વર્ષ	EVERY YEAR
62	ભવિશ્યતિ	હોગા	થશે	WILL
63	ઉજ્વલમ्	ઉજ્વલ	ઉજ્જવળ	BRIGHT
64	સર્વગિણ વિકાસાર્થમ्	સમગ્ર વિકાસ કે લિએ	સર્વાંગી વિકાસ માટે	HOLISTIC DEVELOPMENT
65	ચક્ષુ:	આંખ	અંખ	EYE
66	ઇસ	ઇસ	આ	THIS
67	કાક:	કૌઆ	કાગડો	CROW

3. પહેલિકા:

68	ઇચ્છન्	ઇચ્છા હોને કે બાવજૂદ	ઇચ્છતો હોવા છતાં	DESPITE WANTING
69	પત્રણ:	સાંપ	સાપ	SNAKE
70	ક્ષીયત	કમ હો જાતી હૈ	ઘટે છે	FALL DOWN
71	વર્ધત	બढૃતી હૈ	વધે છે	DECREASES
72	ચતુર્મુખ:	ચાર મુંહ	ચાર મોઢાવાળો	FOUR HEADED
73	વૃષારૂઢ:	એક બૈલ પર સવાર	બળદ પર સવાર	OX RIDER
74	નિર્જીવી	બિના જીવ કે	જીવ વગરનો	WITHOUT LIFE
75	નિરાહારી	ઉપવાસ	ઉપવાસી	FAST
76	અજસ્તમ	નિરંતર	સતત	CONTINUOUS
77	ધાન્યભક્ષણમ्	અનાજ ખાએં	અનાજ ખાય છે	FATTING FOOD
78	અપદ:	બિના પૈરોં કે	પગ વગરનો	WITHOUT LEGS
79	દુરગામી	દૂર જાના	દૂર સુધી જનારો	WALK AWAY
80	સાક્ષર:	શિક્ષા	વિદ્વાન	SCHOLAR
81	સ્ફુટવક્તા	સ્પષ્ટ વક્તા	સ્પષ્ટ બોલનારો	OUT SPOKEN
82	ય:	જે	જે	WHICH/THAT

83	जानाति	जानता है	જाणો છે	KNOWS
84	स :	उस	તે	IT
85	पण्डितः	ज्ञानी	જ્ઞાની	SOLOMON
86	पर्वताग्रे	पहाड़ के सामने	પર्वतनી આગળ	ON THE MOUNTAIN
87	याति	जा रहे हैं	જાય છે	GOING
88	भूमो	धरती पर	પृથ્વી પર	ON THE EARTH
89	तिष्ठति	खड़ा	ઉલ્લો છે	STAND UP
90	चलति	चल रहा	ચાલે છે	TO WALK
91	पदम् एकम्	एक कदम	એક પગલું	ONE STEP
92	न गच्छति	गया नहीं है	नથો જતો	IS NOT GONE
93	सुवर्णः	सोना	સોનું	GOLD
94	मुद्रिका	अंगूठी	વીટી	RING
95	प्रेक्षित	भेज दिया गया है	મોકલાઈ છે	HAS BEEN SENT
96	पेयम्	पीना चाहिए	પીવું જોઈએ	SHOULD DRINK
97	भोजनान्ते	भोजन के अंत में	ભોજનને અંતે	MEAL END
98	कथम्	किस तरह	કેવું	HOW
99	પ્રોક્તમ्	कहा	કહેવાયું	SAID
100	तक्रम्	छाछ	છાશ	BUTTERMILK
101	शुक्रस्य	इંદ્ર का	ઇન્ડ્રનો	OF INDRA
102	दુર્લભમ्	दુર્લભ	દુર્લભ	RARE
103	सुतः	बેટा	પુત્ર	SON
104	कस्य	किसका	કોનો	WHOSE

4. પ્રેરણાદીપ: ચાણક્ય:

105	आર्य	श्री	શ્રીમાન	MR.
106	जનેભ્ય:	લોગોं કે લિએ	લોકો માટે	FOR PEOPLE
107	કમ્બલાન्	કમ્બલ	ધાબળાઓ	BLANKET
108	વિતરતુ	વિતરણ કરના	વહેંયો	SHARE
109	ઇદાનીમ्	અભી	હવે	NOW
110	અહમ्	મैં	હું	I
111	મમ्	મેરે	મારા	MY
112	નયામિ	લે જાઓ	લઈ જાઉં છું	TAKE AWAY
113	ગૃહમ्	ઘર પર	ધરે	AT HOME
114	પ્રભાતે	સુવહ મેં	સવારે	IN MORNING
115	ચૌર:	ચોર	ચોર	THIEF
116	પ્રવેશાતિ	મેં પ્રવેશ કરતી હै	પ્રવેશો છે	ENTERS
117	તૈલદીપः	તૈલ કા દિયા	તૈલનો દીવો	OIL LAMP
118	સમીપે	પાસ મેં	પાસે	NEAR
119	પીઠમ्	આસન	બેઠક	SEAT
120	પ્રકોષ્ઠમ्	કમરે મેં	ઓરડામાં	IN THE ROOM
121	આશ્ર્યમ्	આશ્ર્ય	અચરજ	SURPRISE
122	સ્વયમ्	સ્વયં	પોતે	SELF
123	જાનીમः	હમ જાનતે હै	આપણો જાણીએ	WE KNOW
124	अસ્માકમ्	હમારા	આપણું	OURS
125	સાહસમ्	સાહસ, સાહસ	હિમત, સાહસ	COURAGE

126	चौस्कार्याया	चोरी के काम के लिए	योरीना काम माटे	FOR THEFT
127	आगता:	आ चुके हैं	आव्या छीछे	HARE ARRIVED
128	किमर्थम्	क्यों	शामाटे	WHY
129	दरिद्रः	गरीब	गरीब	POOR
130	कुर्मः	करना	करीछे छीछे	LET'S DO IT WORK
131	उदरपूर्तिःः	पेट भरने का काम	पेट भरवानुं काम	STOMACH FILLING
132	न करिष्यामःः	नहीं करना चाहिए	करीशुं नहि	SHOULD NOT

5. प्रभातवर्णनम्

133	अस्तम्	सूर्य का अस्त होना	अस्त	SET
134	उदयम्	उदय, प्रकट	उद्य,प्रगट थवुं	ARISE
135	परितः	आसपास	चारे भाजु	ALL AROUND
136	भवति	हो जाता	थाय छे	HAPPENS
137	समिरः	हवा	पवन	THE WIND
138	मन्दम्	धीरे से	धीमे	SLOWLY
139	चलति	आ रहा है	वाय छे	IS COMING
140	मधुयः	भँवरा	भमरो	BUMBLE BEE
141	सधिरः	धिराजवान	धीरजवाणो	BE PATIENT
142	कलिका	कलियों	कणीओ	BUDS
143	वृन्दम्	समूह	समूह	GROUP
144	लतिका	छोटी लता	नानी वेल	SMALL CLIMBERS
145	निद्रा	नींद	उंध	SLEEP
146	तन्द्रा	आलस्य	आणस	LAZINESS
147	भग्रा	टूटने के लिए, दूर होने के लिए	तूटवुं,दुर थवुं	GET AWAY
148	जनता	लोग	लोको	PEOPLE
149	कर्मणि	काम पर	कार्यमां	IN WORK
150	लग्रा	उजागर हो चुके हैं	लाग्या छे	HAVE BEEN EXPASED
151	सकल	हर जगह	बधे	EVERY WHERE
152	उल्लासः :	का आनंद लें	आनंद	HAPPY
153	वदने वदने	प्रत्येक मुंह	मुझे मुझे	ON EACH MOUTH
154	हासः :	हँसी	हास्य	COMEDY
155	पंथि	पथ पे	मार्गे	ON ROAD
156	नूपुर	पायल	जँड़र	ANKLET
157	रव	ध्वनि	अवाज	SOUND
158	विटपे	शाखा पर	डाणी पर	ON BRANCH
159	खगकुलरावः	पक्षी समुदाय की आवाज	पक्षी समुदायनो अवाज	THE SOUND OF BIRD
160	गावः :	गायों	गायो	COWS
161	चरना	चरना	चरवा माटे	TO GRAZE
162	चलिता	जा रहे हैं	जाय छे	GOING
163	हस्ते	हाथ में	हाथमां	ON HAND
164	पत्रम्	कागज	कागण	PAPER

6. रमणीयानगरी

165	राजधानी	राजधानी	पाटनगर	CAPITAL
166	बहूनि	अनेक	धाणा	MANY
167	स्मृति रूपेण	यादगार के रूप में	स्मृतिरूपे	AS A MEMBER

168	भृशम्	बहुत ज्यादा	ખુબજ	PLENTY
169	अतीव	अत्यंत	अત्यंत	EXTREMELY
170	दार्शयति	दिखाता है	બતावે છે	SHOWS
171	अध्यात्मविगच्चो	अध्यात्म और विज्ञान का	આध्यात्म અને વિજ્ઞાનનો	SPIRITUALITY AND SCIENCE
172	सङ्घम	संगम	સંગમ	CONFLUENLD
173	द्रश्यति	दिखाई દेते हैं	દેખાય છે	APPEARS
174	चित्ताकर्षक	मनोहर	ગમી જાય તેવું	TO LIKE
175	विशालम्	विशाल	વિશાળ	BIG
176	उधानम्	बगीचा	બગીચો	GARDEN
177	प्रतिदिनम्	રોજ રોજ	દરોજ	DAILY
178	ब्रह્મ:	बहुत અधિક	ધણા બધા	TOO MANY
179	यात्रिका:	यात्रियों	મુસાફરો	PASSENGERS
180	મન्दિર:	મંદિર	મંદિર	TEMPLE
181	आગછન્તિ	આ રહा હै	આવે છે	TOO MANY
182	खગા:	પક્ષી	પક્ષીઓ	BIRDS
183	પ્રાણિન:	જાનવરોં	પ્રાણીઓ	ANIMALS
184	સ્વસ્ય	અપના	પોતાના	OWN
185	પર્યવરણે	પર્યવરણ મેં	પર્યવરણમાં	IN ENVIRONMENT
186	નિવસન્તિ	જીવિત	રહે છે	LIVING
187	મનોરંજક :	દિલચસ્પ	મનોરંજક	INTERESTING
188	સર્પગૃહમ्	સાઁપ કા ઘર	સાપધર	SNAKE HOUSE
189	શક્નુમ:	સંભવ હૈ	શક્ય છે	IS POSSIBLE
190	ખાતમ्	માલૂમ	જાણીતું	KNOWN
191	પ્રવૃત્તમ्	ગતિવિધિ	પ્રવૃત્તિ	ACTIV
192	સ્વચ્છમાર્ગા:	સાફ-સુધરી સડકેં	સ્વચ્છ રસ્તાઓ	CLEAN ROADS
193	વર્તન્તે	દિખાઈ દેતે હૈન	દેખાય છે	TO SEE
194	પાદપા:	પેઝ	વૃક્ષો	TREES
195	તેન કારણેન	ઉસકે કારણ	તે કારણ થી	THAT BEACAUSE OF
196	વિશ્વસ્ય	દુનિયા કા	જગતના	OF THE WORLD
197	હરિતનગરમ्	હરિત શહર	લીલાનગર	GREEN CITY
198	પ્રસિદ્ધમ्	પ્રસિદ્ધ હૈ	પ્રખ્યાત છે	FAMOUS

7. સુભાષિતાની

199	પુસ્તકેષુ	પુસ્તક મેં	પુસ્તકમાં	IN BOOK
200	ફ્રલાન્ચિત:	ફળ સે ભરા	ફળોથી ભરપૂર	FULL OF FRUITS
201	ભાતિ	સજાયા	શોભે છે	ADORNS
202	કપિ:	બંદર	વાનર	MONKEY
203	ધૂનયતે	હિલાના	હલાવે છે	SHAKE
204	વાર્યતે	મોડકર રોકના	વારી શકાય છે	STOPS
205	દીયતે	દિયા હુआ હૈ	અપાય છે	IS GIVEN
206	પણની	પત્તે	પણ્ણો	LEAVES
207	પતન્તિ	ગિરના	પડે છે	FALLS
208	પ્રસર:	ક્ષેત્ર, ફૈલા હુआ	વિસ્તાર, ફૈલાવો	SPREAD
209	ખગા:	પક્ષી	પંખીઓ	BIRDS
210	નિકુજન્તિ	કલરવ	કલરવ કરે છે	CHIRPS

211	भूतले	धरती पर	धरती पर	ON THE EARTH
212	धन्य	धन्यवाद	धन्य	THANKS
213	असि	तुम हो	तुं छे	YOU ARE
214	कश्चित्	कोई व्यक्ति	क्रीइ	ANY
215	मित्रम्	मित्र	मित्र	FRIENDS
216	रिपुः	शत्रु, शत्रु	शत्रु, शत्रु	ENEMY
217	व्यवहारेण	व्यवहार में	व्यवहारथी	FROM PRACTICE
218	जायन्ते	हो जाता	बने छे	HAPPENS
219	नदः	नदियों	नदीओं	RIVERS
220	स्वयंम्	स्वयं	पोते	SELF
221	अम्भः	पानी	पाणी	WATER
222	न पिबन्ति	मत पीयो	पीती नथी	NO DRINKING
223	वृक्षाः	पेड़	वृक्षो	TREES
224	फलानि	फल	फलो	FRUITS
225	न खादन्ति	मत खाओ	खाता नथी	DO NOT EAT
226	वारिवाहाः	बादल	वाद्धो	CLOUDS
227	खलु	वास्तव में	झरेखर	REALLY
228	सस्यम्	अनाज	धान्य	FOOD
229	नादन्ति	मत खाओ	खातां नथी	DO NOT EAT
230	सताम्	सज्जनों	सज्जनोनी	GENTLEMEN
231	विभुतय	समृद्धि धन	समृद्धि संपत्ति	PROPERTY
232	परोपकारायः	दान के लिए	परोपकार माटे	FOR CHARITY
233	महेन्द्रतनया	महेन्द्र की बेटी	महेन्द्रनी पुत्री	MAHENDRA'S DAUGHTER
234	ख्याता	प्रसिद्धि	प्रसिद्धि	FAMOUS
235	पुर्णजलैः	पूरे पानी के साथ	संपूर्ण पाणी वडे	WITH FULL WATER
236	समुद्रसहिताः	समुद्र के किनारे	समुद्र साथे	WITH THE SEA
237	मे	मेरी	मारूं	MY
238	कुर्वन्तु	करना	करो	DO
239	चन्दनम्	चंदन	चंदन	SANDAL
240	धृष्टम्	धिसना	धसवाथी	RUBBING
241	चारुगन्धम्	सुंदर खुशबू	सुंदर सुगंध	BEAUTIFUL FRAGRANCE
242	ददाति	देते हुए	आपे छे	GIVING
243	इक्षुदण्डम्	गन्ना	शेरडी	SUGARCANE
244	छिन्नम्	काट कर	कापीने	BY CUTTING
245	स्वादु	स्वादिष्ट	स्वादिष्ट	DELICIOUS
246	काञ्चनम्	सुवर्ण	सोनुं	GOLD
247	दग्धम्	तप्त	तपावेलुं	HEATED
248	कान्तवर्णम्	चमकदार	चमकदार	SHINY
249	प्राणान्ते	जीव का अंत समय	प्राणोना अंत समय	AT THE END OF LIFE
250	प्रकृति	स्वभाव	स्वभाव	NATURE
251	न जायते	नहीं होता है	थती नथी	DOES NOT OCCUR
8. मनुष्यसिह्योः मैत्री				
252	कृषिवलः	किसान	घेड़त	FARMER
253	तटे	किनारे पर	किनारे	ON THE SHORE

254	कृषिवाटिका	खेत, वादी	घेतर,वाडी	FARM
255	स्थित्वा	रह कर	रहीने	BY STAYING
256	स्वभार्या	उसकी पत्नी	पोतानी पत्नी	HIS WIFE
257	रक्षणाया	सुरक्षा के लिए	रक्षण माटे	FOR PROTECTION
258	निष्फलः	असफल होना	निष्फल	FAILED
259	दुखितः	उदास	दुःखी	SAD
260	अनंतरम्	फिर	पछी	AFTER
261	तटसमीपम्	किनारे के पास	किनारा नज़ुक	NEAR SHORE
262	शिघ्रतया	जल्दी से	अडप थी	QUICKLY
263	मध्ये	बीच	वधे	IN BETWEEN
264	घोरयुद्धम्	भयानक युद्ध	भयंकर युद्ध	TERRIBLE WAR
265	मकरः	मगरमच्छ	मगर	CROCODILE
266	क्षतिग्रस्तः	घायल	ઇજावाणो	INJURED
267	अपतत्	गिर गया	पડी गयो	FELL DOWN
268	दुरतः	दूर से	दूरथी	FROM A DISTANCE
269	सहायता	मदद	मद्द	HELP
270	औषधानि	जड़ी बूटी	औषधिओ	MEDICIN/DRUG
271	आनिय	लाने से	लावीने	BY BRINGING
272	शुश्रुशामा	सेवा	सेवा	HELP
273	कतिदिनान्तरम्	कुछ दिनों बाद	કेटवाक दिवसो भाए	A FEW DAYS LATTER
274	न्यवसत्	रहने लगे	रહेवा लाग्यो	STAY LIVING
275	भ्रमणम्	घूमना	भ्रमण	ORBIT
276	क्षेत्रम्	खेत को	घेतरने	TO THE FARM
277	मैत्रिम्	मित्रता	मित्रता	FRiENDSHIP
278	निश्चनकाले	मृत्यु के समय	मृत्यु ना समये	AT THE TIME OF DEATH
279	स्मशानतः	कब्रिस्तान से	स्मशानथी	FROM THE CEMENERY
280	विस्मरणम्	भूल जाओ	भूलवा	FORGET
281	न शक्तुवन्ति	शक्तिशाली नहीं है	शक्तिभान नथी	NOT POWERFUL
282	कॉपि	किसी को	कोઇ पण	ANY THING
283	अपश्यत्	देखाना	जोयुं	SEEN

શાંદ સંદર્ભ: ધોરણ ૬ થી ૮ સંસ્કૃત પાઠ્ય પુસ્તક

